

FACILITEITEN VOOR LEERLINGEN MET DYSLEXIE of DYSCALCULIE 2021-2022

DOEL

Het doel van het SGC is alle leerlingen zo goed mogelijk tot hun recht te laten komen binnen de mogelijkheden en kaders van het St-Gregorius College. Leerlingen die extra zorg of faciliteiten nodig hebben, bieden we dat binnen de kaders van de wet en de mogelijkheden van de school. De te bieden faciliteiten staan hieronder beschreven. Dit beleid is onderdeel van en de uitvoering is ingebed in de organisatie van de school en het leerlingbegeleidingssysteem.

A. EXTRA FACILITEITEN

Binnen de beleidskaders van de school en de wettelijke kaders, die met name van belang zijn in de bovenbouw in verband met schoolexamens en centrale examens, kunnen voorzieningen worden getroffen respectievelijk faciliteiten worden verleend voor:

1. dyslexie
2. dyscalculie
3. slechthoorendheid
4. slechthorendheid
5. onleesbaar handschrift
6. tijdelijk gehandicapt
7. overige handicaps, waarvoor een ter zake deskundige schriftelijk aanbevelingen heeft gedaan

B. VERLENING VOORZIENINGEN RESP. FACILITEITEN

Voorzieningen respectievelijk faciliteiten kunnen worden aangevraagd door ouders, verzorgers, de mentor, de teamleiders of vakdocenten.

Voor de onder punt 2 tot en met 6 genoemde handicaps worden voorzieningen respectievelijk faciliteiten verleend na raadpleging van betrokken mentor, teamleider en – voor zover van toepassing – vakdocenten. Daarbij wordt in de onderbouw rekening gehouden met de mogelijkheden en beperkingen die de toekenning enkele jaren later in de bovenbouw kent vanwege wettelijke regelingen.

Voor de onder punt 1 en 2 genoemde beperkingen is er universeel schoolbeleid, dat onder punt C en D wordt omschreven.

C. DYSLEXIE

Dyslexie kan worden geconstateerd door een externe ter zake deskundige; er is dan een rapport of dyslexieverklaring aanwezig.

Voor het verlenen van faciliteiten in de onderbouw geldt de volgende procedure:

1. De interne dyslexiebegeleider bepaalt op basis van het rapport of de dyslexieverklaring respectievelijk de eigen bevindingen welke faciliteiten worden toegekend.
2. Voor effectuering van de daadwerkelijke toekenning van de faciliteiten is een akkoordverklaring van de betreffende teamleider nodig. Deze kan advies inwinnen bij de huidige mentor van de leerling en – indien van toepassing - de mentoren van voorgaande jaren.
3. De leerling ontvangt een dyslexiepas, waarop de toegekende faciliteiten zijn vermeld én de verplichtingen van de leerling. De pas bevestigt de faciliteiten waar de dyslectische leerling volgens de school recht op heeft en helpt hem voor zijn probleem bij de docent gehoor te vinden. Op de pas staan de inspanningsverplichtingen van de leerling vermeld.
4. De ouders worden op de hoogte gesteld van de toegekende faciliteiten en de verplichtingen van de leerling.
5. De vakdocenten van de leerling worden geïnformeerd over de toekenning. De docenten zijn eraan gehouden aan leerlingen die op hun dyslexie-pas vermelde faciliteiten te verlenen. De mentor is

het eerste aanspreekpunt voor de dyslectische leerling.

C.a FACILITEITEN BIJ DYSLEXIE IN DE ONDERBOUW

In de eerste twee leerjaren van het vmbo is Frans óf Duits als tweede moderne vreemde taal verplicht. Voor het volgen van alleen Frans of alleen Duits is daarom geen ontheffing nodig. Vrijstelling voor Frans én Duits is niet mogelijk.

In de eerste drie leerjaren van havo en vwo zijn zowel Frans als Duits verplicht. Er kan geen ontheffing worden verleend aan dyslectische leerlingen.

Wel kan de school in de eerste drie leerjaren van havo en vwo zelf invulling geven aan het onderwijs in die tweede moderne vreemde taal, omdat er, met uitzondering van Engels, geen kerndoelen zijn voor de moderne vreemde talen.

Daarnaast is toekenning van één of meer van de volgende faciliteiten mogelijk:

1. Spelling minder meetellen.

- a Spellingsfouten worden niet meegeteld.
- b Spellingsfouten worden geteld tot een maximum van 20% van de foutmogelijkheden.
- c Spellingsfouten worden half fout geteld.
- d Spelling wordt niet repeterend fout geteld.

2. Tijdsverlenging

Voor proefwerken bij de talen en toetsen die veel leeswerk vergen, worden wanneer dit enigszins mogelijk is, de opgaven met 20% ingekort of de leerling heeft recht op een tijdsverlenging van 20%.

3. Aantekeningen maken en luisteren

- a De leerling hoeft niet tegelijk te luisteren en aantekeningen te maken. Het na de les kopiëren of overnemen van aantekeningen wordt hem/haar toegestaan.
- b De docent licht lange of ingewikkelde vraagstellingen desgevraagd kort mondeling toe.

4 Mondeling toetsen

- a Waar mogelijk wordt mondeling getoetst.
- b De docent licht lange of ingewikkelde vraagstellingen desgevraagd kort mondeling toe.
- c De leerling heeft recht op mondelinge herkansing van SO's waarvoor hij of zij naar redelijke overtuiging meent uitsluitend door problemen met de formulering van opgaven of antwoorden een onvoldoende te hebben behaald.

5. Toetsen worden in arial punt 12 aangeleverd

6. Gebruik van Kurzweil in de lessen volgens swp 1958

7. Gebruik van laptop (zie swp 048-ex-13 protocol / 048-ex-13 verklaring)

Binnen de aandacht voor dyslexie in de lessen doet zich bij een aantal individuele leerlingen een probleem voor dat voor docenten en begeleiders niet binnen het huidige dyslexiebeleid is op te lossen. Dit probleem spitst zich toe op het onderdeel 'schrijven'.

Door het tempo van de les en de problemen in de fijne motoriek van de leerling, kan de leerling het maken van aantekeningen niet bijhouden.

Laptop gebruik geeft geselecteerde leerlingen de mogelijkheid hun studieresultaten te verbeteren.

Selectie van de leerling vindt plaats op advies van de dyslexiebegeleider, in overleg met de teamleider.

Zie protocol : Gebruik laptop in de klas.

C.b FACILITEITEN BIJ DYSLEXIE IN DE BOVENBOUW

Aan leerlingen in de bovenbouw (vmbo 4, havo 4 en 5, vwo 4, 5 en 6) kunnen faciliteiten worden toegekend overeenkomstig de bepalingen in artikel 55 examenbesluit voor vwo-havo-vmbo. Voor het toekennen van faciliteiten is altijd een deskundigenverklaring nodig, die door een ter zake deskundige psycholoog of orthopedagoog is opgesteld. Het enkele feit dat aan een leerling in de onderbouw faciliteiten zijn toegekend is onvoldoende grondslag voor het verlenen van faciliteiten in het kader van schoolexamens of centrale examens.

In de bovenbouw op de havo en het vwo is een tweede moderne taal niet verplicht. Op het **vwo** kan in het vierde jaar het bevoegd gezag een leerling ontheffing verlenen voor de tweede moderne taal. In plaats van de tweede moderne taal volgt de leerling een ander examenvak. De ontheffing kan worden verleend:

- aan een leerling met een stoornis die betrekking heeft op taal, of met een zintuiglijke beperking die effect heeft op taal
- aan een leerling die een andere moedertaal heeft dan Nederlands of Fries
- aan de 'eenzijdige bèta' die het onderwijs in een van de natuurprofielen volgt en voor wie het volgen van onderwijs in de taal naar verwachting een succesvolle afronding van de opleiding hindert

Dit is geregeld in artikel 26e lid 4 van het Inrichtingsbesluit VO.

Als een leerling in de bovenbouw een beroep wil doen op de toekenning van faciliteiten, neemt hij/zij aan het begin van het schooljaar contact op met zijn/haar teamleider. Bij de toekenning van faciliteiten wordt aangegeven voor welke vakken zij worden verleend.

Toekenning van een of meer van de volgende faciliteiten is mogelijk:

1. Tijdsverlenging

Verlenging van 20% tijd voor schoolexamentoetsen en 30 minuten voor centraal examen.

2. Gebruik van laptop

a Gebruik van een laptop bij het schoolexamen. De leerling maakt gebruik van een laptop van school.

b Gebruik van laptop bij het centraal examen. De leerling maakt gebruik van een laptop van school.

Zie protocol laptopgebruik door een kandidaat bij een school- of centraal examen.

3. Toetsen worden in arial punt 12 aangeleverd

4. Gebruik van daisy speler

a Gebruik van daisy speler bij het schoolexamen. De leerling zorgt zelf voor een daisy speler.

b Gebruik van daisy speler bij het centraal examen. De leerling zorgt zelf voor een daisy speler.

5. Gebruik van Kurzweil/Sprint etc. in de lessen of bij examens zie protocol laptop.

C.c VERPLICHTINGEN VOOR DE LEERLING BIJ FACILITEITEN DYSLEXIE

Op de dyslexiepas zijn de inspanningsverplichtingen van de leerling vermeld. Het betreft in ieder geval:

1. Hij/zij maakt het huiswerk zorgvuldig en besteedt daarbij ruim aandacht aan het leren van woorden.
2. Hij/zij let goed op bij uitleg.
3. Hij/zij maakt zo nodig met behulp van de dyslexiebegeleider van het St-Gregorius College een planning en houdt zich daaraan.

D DYSCALCULIE

Dyscalculie kan worden geconstateerd door

- een externe ter zake deskundige; er is dan een rapport of dyscalculieverklaring aanwezig.

Bij het centraal schriftelijk examen is er alleen tijdsverlening mogelijk.

Voor het verlenen van faciliteiten in de onderbouw geldt de volgende procedure:

1. De vakdocent wiskunde bepaalt op basis van het rapport of de dyscalculieverklaring resp. de eigen bevindingen welke faciliteiten worden toegekend.
2. Voor effectuering van de daadwerkelijke toekenning van de faciliteiten is een akkoordverklaring van de betreffende afdelingsleider nodig. Deze kan advies inwinnen bij de huidige mentor van de leerling en – indien van toepassing - de mentoren van voorgaande jaren.
3. De leerling ontvangt een dyscalculiepas, waarop de toegekende faciliteiten zijn vermeld én de verplichtingen van de leerling. De pas bevestigt de faciliteiten waar de leerling volgens de school recht op heeft en helpt hem voor zijn probleem bij de docent gehoor te vinden. Op de pas staan de inspanningsverplichtingen van de leerling vermeld. De pas heeft een geldigheid van ten hoogste één schooljaar. Verlenging voor het volgende schooljaar is mogelijk volgens dezelfde procedure.
4. De pas is geldig voor vakken waarbij de leerling veel rekenwerk moet uitvoeren, dus in ieder geval bij de vakken wiskunde, natuurkunde, scheikunde en economie en bij onderdelen van de vakken aardrijkskunde en biologie. De ouders worden schriftelijk op de hoogte gesteld van de toegekende faciliteiten en de verplichtingen van de leerling.
5. De vakdocenten van de leerling worden geïnformeerd over de toekenning. De docenten zijn eraan gehouden aan leerlingen die op hun dyscalculie-pas vermelde faciliteiten te verlenen.

D.a FACILITEITEN BIJ DYSCALCULIE IN DE ONDERBOUW

Toekenning van een of meer van de volgende faciliteiten is mogelijk:

- 1. Tijdsverlenging**
  - a. De leerling mag opdrachten uit het werkboek die onevenredig veel rekenwerk vragen overslaan. De docent bepaalt welke opdrachten mogen worden overgeslagen.
  - b. Voor proefwerken en toetsen die veel rekenwerk vergen, worden wanneer dit enigszins mogelijk is, de opgaven met 20% ingekort.
- 2. Mondelinge toelichting**
  - a. De docent licht lange of ingewikkelde vraagstellingen desgevraagd kort mondeling toe.
- 3. Toetsen worden vergroot afgedrukt**

Hierbij is het met name van belang dat de structuur en opbouw van de toets en de gegevens

voor de leerling overzichtelijk is weergegeven.

4. Rekenmachine

De leerling mag bij alle toetsen een rekenmachine gebruiken.

5. Formulekaarten

De leerling mag (zowel tijdens de lessen als tijdens de toetsen)gebruik maken van formulekaarten. Deze kaarten worden door de leerling zelf in overleg met de betreffende vakdocent samengesteld. De leerling is vervolgens zelf verantwoordelijk voor een opbergsysteem van deze kaarten en moet er zelf zorg voor dragen deze kaarten bij zich te hebben.

6. Aanpakkaarten

De leerling mag (zowel tijdens de lessen als tijdens de toetsen)gebruik maken van aanpakkaarten. Op deze kaarten staat schematisch vermeld hoe bepaalde berekeningen stapsgewijs moeten worden uitgevoerd. Deze kaarten worden door de leerling zelf in overleg met de betreffende vakdocent samengesteld. De leerling is vervolgens zelf verantwoordelijk voor een opbergsysteem van deze kaarten en moet er zelf zorg voor dragen deze kaarten bij zich te hebben,

D.b BOVENBOUW

Aan leerlingen in de bovenbouw (vmbo 4, havo 4 en 5, vwo 4, 5 en 6) kunnen faciliteiten worden toegekend overeenkomstig de bepalingen in artikel 55 examenbesluit voor vwo-havo-vmbo. Voor het toekennen van faciliteiten is altijd een deskundigenverklaring nodig, die door een ter zake deskundige psycholoog of orthopedagoog is opgesteld. Het enkele feit dat aan een leerling in de onderbouw faciliteiten zijn toegekend is onvoldoende grondslag voor het verlenen van faciliteiten in het kader van schoolexamens of centrale examens.

Voor dyscalculie is alleen tijdsverlenging mogelijk.

Als een leerling in de bovenbouw een beroep wil doen op de toekenning van tijdsverlenging faciliteiten, neemt hij/zij aan het begin van het schooljaar contact op met zijn/haar afdelingsleider. Bij de toekenning van tijdsverlenging wordt aangegeven voor welke vakken dit wordt verleend.

D.c VERPLICHTINGEN VOOR DE LEERLING BIJ FACILITEITEN DYSCALCULIE

Op de dyscalculiepas zijn de inspanningsverplichtingen van de leerling vermeld. Het betreft in ieder geval:

1. Hij/zij maakt het huiswerk zorgvuldig en besteedt daarbij ruim hier ruim aandacht aan.
2. Hij/zij let goed op bij uitleg.